

Nominacím na Zákon roku dominují inovace a invence

O titul nejlepšího právního nařízení za loňský rok se utká pětice uchazečů z různých odvětví. Spojuje je boj proti formalismu a důraz na inovace.

– TEXT – Jan Beránek – FOTO – Midjourney AI

Výkonný výbor ankety 15. ročníku ankety Zákon roku měl do užší nominace z čeho vybírat. Významných novelizací se dočkalo stavební i energetické právo, podstatné změny pronikly i do práva pracovního a úpravy zaměstnanosti. Novinky se objevily i na úseku hospodářské soutěže, daňovou oblastí oťrásl konsolidační balíček. Pět předpisů, které podle výboru mohou nejvíce zlepšit české podnikatelské prostředí, má teď k dispozici veřejnost. Z hlasování vyjde vítěz a představen bude na slavnostním galavečeru 25. dubna 2024 v sídle pražské pobočky poradenské společnosti Deloitte, která je hlavním pořadatelem ankety.

Společně s ní jsou do výběru zapojeny zájmové subjekty usilující o zvýšení kvality regulace podnikání. V letošním roce se nově soutěží ve třech kategoriích. Hlasuje se o Legislativním počínu a Přešlapu roku, královskou disciplínou zůstává volba Zákona pro byznys.

Pracovní právo v digitálním kabátku

Z výrazných loňských změn v pracovním právu nejvíce zaujalo nové nastavení elektronické komunikace mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem. Novela zákoníku práce usnadňuje využití soukromého e-mailu zaměstnance pro doručování, stále je však třeba jeho předchozího souhlasu. Nová pravidla se dotkla i doručování prostřednictvím datové schránky. Souhlas zaměstnance není v tomto případě vyžadován. Zavedena je i fikce doručení pro případy, kdy zaměstnanec doručnou datovou zprávu ignoruje.

Tyto změny vítá odborná veřejnost. „Uvolnění datových schránek pro doručení zaměstnanci je úplná bomba – škoda jen, že nejsou datové schránky pro zaměstnance povinné. Odpadla by moje noční můra s doručováním poštou,“ uvádí

Nataša Randlová, partnerka v advokátní kanceláři Randl Partners a expertka na pracovní právo.

I přes celkově pozitivní přijetí této části novely občas zaznívají hlasy, že elektronizace v pracovním právu nepostupuje dostatečně rychle. „Chápu je, ale někde se musí začít – šli jsme z úplné nuly, kdy papír zůstával základem všeho,“ doplňuje Randlová.

Urychlení výstavby strategické infrastruktury

I druhý nominovaný předpis se nese ve znamení zrychlování procesů a eliminace případných obstrukcí. Novelizace liniového zákona vydaná pod číslem 465/2023 Sb. slibuje, že urychlí povolování významných energetických, telekomunikačních či dopravních staveb.

Jedna z dílčích změn se dotkne odvolání neobsahujícího důvody. Obvykle platí, že odvolací orgán vyzve odvolavatele k doplnění v přiměřené lhůtě a řízení se protahuje. „U staveb spadajících pod liniový zákon ovšem správní orgán nově nevyzve k odstranění tohoto nedostatku a po uplynutí lhůty k odvolání přezkoumá pouze soulad napadeného rozhodnutí co do zákonnosti, nikoli do věcné správnosti,“ přibližuje novinku Vít Stehlík, vedoucí partner

Z pěti předpisů roku 2023, které podle výboru ankety mohou nejvíce zlepšit podnikatelské prostředí, vybere nyní vítěze veřejnost. Vedle hlavní kategorie může vybírat i ve dvou doplňkových.

Předpis zvolený hlasujícími jako Zákon pro byznys 2023 bude spolu s vítězi ostatních kategorií představen na slavnostním ceremoniálu 25. dubna v pražském sídle poradenské společnosti Deloitte.

pražské pobočky mezinárodní advokátní kanceláře White & Case a Ekonom Legal Garant pro energetické právo.

Starost vlády o zlevnění veřejných zakázek

Novela zákona o zadávání veřejných zakázek publikovaná pod číslem 166/2023 Sb. přináší dílčí změny, které mají snížit administrativní zátěž zadavatelům i uchazečům. Předpis zároveň odstraňuje nejasnosti vzniklé nedostačnou transpozicí směrnic EU, upřesňuje pravidla pro pozdější změny závazků z již uzavřených smluv.

Podnikatelského prostředí se mohou dotknout zejména ustanovení zmírňující některé formální požadavky. Vláda v důvodové zprávě k novele píše, že když zadavatelé nebudou vyžadovat předložení originálů nebo úředně ověřených kopií dokumentů o kvalifikaci vybraného dodavatele, bude docházet k úsporám nákladů na vytváření autorizovaných konverzí dokladů.

Komunitní energetika a emancipace vodíku

Pozornost upoutal zákon č. 469/2023 Sb., který novelizuje energetický zákon a mimo jiné zavádí koncept komunitní energetiky. Má umožnit domácnostem, obcím i malým a středním firmám vyrábět vlastní elektřinu a sdílet ji. Nová příležitost na tomto trhu má otevřít nové dveře i byznysu.

Jak bude komunitní energetika fungovat, vzbuzuje mezi odborníky očekávání. „Jsem zvědav, zda praktické

dopady této úpravy naplní vysoká očekávání veřejnosti. To ovšem budeme schopni říci až v horizontu vyšších jednotek měsíců, respektive několika málo let,“ přemítá Stehlík.

Novela pro účely energetického zákona podřazuje vodík pod definici plynu, což přináší podnikatelům a investorům jistotu ohledně jeho právní regulace. „Provozovatelům soustav se mimo jiné otevírá možnost realizovat pilotní projekty, které jsou nyní stěžejní pro ověření reálného využití vodíku a směsi vodíku se zemním plynem v plynárenských soustavách,“ objasňuje rozšíření definice Stehlík.

Možnost na důchod nejen spořit, ale i investovat

Zavedení konceptu dlouhodobého investičního produktu (DIP) zákonem č. 462/2023 Sb. je úplnou novinkou. Jako další způsob zabezpečení na stáří umožňuje flexibilní výběr investice. Atraktivitu mu přidává daňové zvýhodnění i možnost příspěvku zaměstnavatele.

Zákonodárci se podle expertů podařilo vyvážit míru svobody a bezpečnosti potenciálního investora. Legislativa vymezuje, do jakých investičních nástrojů lze v rámci DIP investovat, i to, kdo je může nabízet. Čerpání výhod je podmíněno dlouhodobostí. „Aby se na takový produkt mohlo čerpat daňové zvýhodnění, musí být splněna podmínka, že k čerpání prostředků může dojít nejprve po 10 letech a zároveň ne dříve než po dosažení 60 let věku střadatele,“ uvedl ministr financí Zbyněk Stanjura. ■